ततोऽभवन्सुरगणाः सहसाऽवाङ्मुखास्तदा । महाभिषस्तु राजर्षिरश्रद्धो दृष्टवान्नदीं ।
सोपध्यातो भगवता ब्रह्मणा तु महाभिषः । उक्तश्च जातो मर्त्येषु पुनर्लोकानवाप्स्यसि ।
स चिन्तयित्वा नृपतिर्नृपानन्यांस्तपोधनान् । प्रतीपं रोचयामास पितरं भूरितेजसं ।
महाभिषस्तु तं दृष्ट्वा नदी धैर्य्याच्च्युतं नृपं । तमेव मनसा ध्यायन्युपावर्त्तत्सरिद्वरा । १८४०
सा तु विध्वस्तवपुषः कश्मलाभिहतान्नृप । ददर्श पथि गच्छन्ती वसून्देवान् दिवौकसः ।
तथारूपांश्च तान् दृष्ट्वा पप्रच्छ सरितांवरा । किमिदं नष्टरूपाः स्थ कच्चित्त्वेमं दिवौकसां ।
तामूचुर्व्वसवो देवाः शप्ताः स्मो वै महानदि । अल्पेऽपराधे संरम्भाद्वशिष्ठेन महात्मना ।
विमूढा हि वयं सर्व्वे प्रच्छन्नमृषिसत्तमं । सन्ध्यां वशिष्ठमासीनं तमत्यभिहताःपुरा । तेन कोपाद्वयं शप्तायोनौसंभवतेति ह ।
न तच्छक्यं निवर्त्तयितुं यदुक्तं ब्रह्मवादिना । त्वमस्मान्मानुषी भूत्वा सूज पुत्रान्वसून्भुवि । १८४५
न मानुषीणां जठरं प्रविशेम वयं शुभे । इत्युक्ता तैश्च वसुभिस्तथेत्युक्ताऽब्रवीदिदं ।
॥ गङ्गोवाच ॥ मर्त्येषु पुरुषश्रेष्ठः को वः कर्त्ता भविष्यति ।
॥ वसव ऊचुः ॥ प्रतीपस्य सुतो राजा शान्तनुर्लोकविश्रुतः । भविता मानुषे लोके स नः कर्त्ता भविष्यति ।
॥ गङ्गोवाच ॥ ममाप्येवं मतं देवा यथा मां वदतानघाः । प्रियं तस्य करिष्यामि युष्माकञ्चैतदीप्सितं ।
॥ वसव ऊचुः ॥ जातान् कुमारान्स्वानप्सु प्रक्षेप्तुं वै त्वमर्हसि । यथा न चिरकालं नो निष्कृतिः स्यात्त्रिलोकगे । १८५०
॥ गङ्गोवाच ॥ एवमेतत्करिष्यामि पुत्रस्तस्य विधीयतां । नास्य मोघः सङ्गमः स्यात्पुत्रहेतोर्मया सह ।
॥ वसव ऊचुः ॥ तुरीयाङ्गं प्रदास्यामो वीर्य्यस्यैकैकशो वयं । तेन वीर्य्येण पुत्रस्ते भविता तस्य चेप्सितः ।
न सम्पत्स्यति मर्त्येषु पुनस्तस्य तु सन्ततिः । तस्मादपुत्रः पुत्रस्ते भविष्यति स वीर्य्यवान् ।
एवं ते समयं कृत्वा गङ्गया वसवः सह । जग्मुः सहृष्टमनसो यथासङ्कल्पमञ्जसा ।
इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणिमहाभिषोपाख्याने षण्णवतोऽध्यायः ॥ ९६ ॥
॥ वैशम्पायनउवाच ॥ ततः प्रतीपो राजासीत्सर्व्वभूतहितः सदा । निषसाद समा बह्वीर्गङ्गाद्वारगतो जपन् । १८५५
तस्य रूपगुणोपेता गङ्गा स्त्रीरूपधारिणी । उत्तीर्य्य सलिलात्तस्मात्क्षोभनीयतमाकृतिः ।
अधीयानस्य राजर्षे र्दिव्यरूपा मनस्विनी । दक्षिणं शालसङ्काशमूरुं भेजे शुभानना ।
प्रतीपस्तु महीपालस्तामुवाच यशस्विनीं । करोमि किं ते कल्याणि प्रियं यत्तेऽभिकाङ्क्षितं ।
॥ स्त्र्युवाच ॥ त्वामहं कामये राजन्भजमानां भजस्व मां । त्यागः कामवतीनां हि स्त्रीणां सद्भिर्व्विगर्हितः ।
॥ प्रतीपउवाच ॥ नाहं परस्त्रियं कामाद्गच्छेयं वरवर्णिनि । नचासवर्णां कल्याणि धर्म्ममेतद्धि मे व्रतं । १८६०
॥ स्त्र्युवाच ॥ नाश्रेयस्यस्मि नागम्या न वक्तव्या च कर्हिचित् । भजन्तीं भज मां राजन् दिव्यां कन्यां वरस्त्रियं
॥ प्रतीपउवाच ॥ मया निवृत्तमेतत्तु यन्मां चोदयसि प्रियं । अन्यथा प्रतिपन्नं मां नाश्रयेद्धर्म्मविप्लवः ।
प्राप्य दक्षिणमूरुं मे त्वमाश्लिष्टा वराङ्गने । अपत्यानां स्नुषाणाञ्च भीरु विद्योतदासनं ।
सव्योरुः कामिनीभोग्यस्त्वया स च विवर्जितः । तस्मादहं नाचरिष्ये त्वयि कामं वराङ्गने ।
स्नुषा मे भव सुश्रोणि पुत्रार्थं त्वां वृणोम्यहं । स्नुषापत्यं हि वामोरु त्वमागम्य समाश्रिता । १८७५